

nu gaar, kommer dette Punkt ikke til at spille den Rolle i Fremtiden, som det gør nu, men ved den første Ansættelse ere de dog de samme Vilkaar undergivne som nu, og det er jo dog heller ikke ganske ligegyldigt, om de skulle være i den Egn, de helst ville være, eller et andet Sted og saa maatte aldrig komme derfra. Desuden er der jo ogsaa efter det nu foreslaaede en ret betydelig og stor Forskel paa Lønningerne, indtil 5—600 Kr., og dertil komme endelig de arme Undenlærere, der meget let kunne risikere at blive siddende i det Embede, de en Gang ere komne i. Jeg tror derfor nok, at hvis Lærerne nu over hele Vintien ligesom have glemt Genvordighederne og mene, at det ordner sig altsammen, naar de saa denne lille Lønningsforbedring, ville de blive stufede. Og det er mig ærligt talt umuligt at forstaa, hvorfor man har saa meget imod at saa en bedre Regulering af Loven af 1856 med Hensyn til Kaldelsen, da det jo som bekendt er en meget uklart affattet Lov, som er Genstand for højt forskellige Fortolkninger. Jeg kan ikke forstaa, hvorfor man er imod at saa indført saadanne Kauteler, hvorom man maa sige, at ethvert samvittighedsfuldt Sogneraad altid vil rette sig efter dem alligevel. I Stedet for er man gaaet den modsatte Vej. I Loven af 1856 staar der dog, at Ansøgerne skulle være „værdige og skikede“, og det er udtrykkelig forklaret saaledes straks efter af den Minister, der gennemførte Loven, nemlig i et Cirkulære af 24de Oktober, at Modsetningen til, at de skulle være „værdige og skikede“ ikke er den, at de ere absolut uværdige eller absolut uskikede, men at der ogsaa skal tages Hensyn til vedkommende Lærers Karakter og det Embede, han søger. Det er jo ikke synderligt andet, den højtærede Minister har forlangt, og som ogsaa er gjort gældende i Praksis. Jeg forstaaer ikke, at det i det andet Ting har kunnet vække saa megen Modstand. Man er her gaaet til den modsatte Overlighed og har slaaget en tyk Streg over Værdigheden og Skiketheden og forlangt, at der ikke skulde kunne gøres Indvendinger mod nogen som helst, naar de bare havde Eksamen og for visse Embeders Vedkommende vare over 25 Aar.

§ 19, der angaar Afstedigelsen, maa jeg ligeledes bestemt være imod. Jeg tror, at

hvis vi fik en saadan Paragraf ind, vilde Lærerne føle sig langt mere bundne, langt mindre selvstændige og langt mere afhængige, end de gøre nu, de ville komme af Aften og i Aften. Det er meget rigtigt, som det alt er blevet bemærket, at det ingenlunde altid er Dueligheden, der her vilde komme til at spille en Rolle; der kan komme saa mange andre Forhold til at gribe ind, og det er ogsaa loblig meget at forlange, at Staten skal give Pension til saadanne Lærere, som maatte af helt uskyldige Grunde saa deres Afsted af en Kommission.

Hvad Lønningerne angaar, er der jo foregaaet en Reduktion paa 159,000 Kr., 39,000 Kr. i Byerne foruden 8,000 Kr. for Overlærernes Vedkommende, og paa Landet 112,000 Kr. I Byerne er der særlig den Forskel, at den mellemste Skala slutter med 2,100 Kr. i Stedet for med 2,200 Kr., og at den højeste Skala slutter med 2,200 Kr. i Stedet for med 2,400 Kr. Og for Overlærernes Vedkommende faar det saa meget mere at betyde, som deres Tillæg begynder der, hvor vedkommende Skala ender. De tabe altsaa straks paa Forhaand 200 Kr. gennem hele Tiden, og saa tabe de desforuden 200, 300 og 400 Kr. paa de sidste Lønningstillæg, idet de ere satte ned fra 600, 900 og 1,200 Kr. til 400, 600 og 800 Kr. Hvis Overlærerne skulle lønnes saaledes, blive de de daarligt lønnede Overlærere i noget Land, saa vidt jeg ved, under lignende Forhold som vort; og jeg vilde betragte det som et stort Uheld. Jeg tror nemlig, det har sin store Betydning, at man kan beholde de intelligenteste og dygtigste Kræfter, der nu en Gang have viet sig til Lærergerningen, i Stedet for, som det nu gaar, at de stadig søge hen i andre Stillinger. Det har sin store Betydning for Skolen, dens Anseelse og dens Gerning, og for Tilgangen af de bedste Kræfter til Skolen, at de bedste og dygtigste Mennesker, der have lyst til at søge den Vej, kunne komme ind paa en Levesod, der nogenlunde svarer til den Levesod, hvorpaa de mindre Embedsmænd i Byen staa. Jeg vilde meget beklage, om det skulde blive vedtaget saaledes, og jeg vil indtrængende anbefale dette høje Ting, at man gør noget godt igen i Retning af, hvad man efter min Mening har gjort forkert over for Hylærerne i det